

Laman seurauksista lapsiin ja nuoriin – pitkän aikavälin tarkastelu

Susan Kuivalainen

Lapsen oikeuksien ajankohtaispäivä 19.11.2020

Eläketurvakeskus
PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Taloudelliset lamat ja kriisit vaikuttavat voimakkaimmin heikoimmassa asemassa oleviin.

Heikoimmassa ja haavoittuvaisessa asemassa olevat lapset ja nuoret kärsivät suhteellisesti eniten.

Lasten ja nuorten kohdalla vaikutukset ovat usein pitkäaikaisempia.

GLEN ELDER (1974)

CHILDREN OF GREAT DEPRESSION

1990-luvun lamalla oli pitkäaikaisia vaikutuksia lasten kehitykseen ja hyvinvointiin.

Kielteiset vaikutukset välittyivät vanhempien työttömyyden ja taloudellisen huono-osaisuuden kautta.

Lamat vaikuttavat etenkin nuorten työllisyyteen

- Taantumet ja lamat osuvat ensimmäiseksi nuorten työllisyyteen.
- Nuoruudessa ja työuran alkuvaiheen kokemukset ovat merkityksellisiä myöhemmän työuran ja työmarkkinakiinnittymisen kannalta.
- Työttömyydellä työuran alkuvaiheessa on merkittäviä useiden vuosien päähän ulottuvia kielteisiä vaikutuksia (scarring effect).
- Työttömyyskokemukset lisäävät työttömyysriskiä tulevaisuudessa ja heijastuvat alempina ansiotuloina vuosienkin päästä.
- Työttömyydellä on myös muita pidempiaikaisia kielteisiä hyvinvointivaikutuksia.

...pitkäaikaisia vaikutuksia myöhempään työuraan...

- Valmistumisen aikainen taloustilanne vaikuttaa voimakkaasti myöhempään työuraan ja työmarkkinakiinnittymiseen.
- 90-luvun lamavuosien tarkasteluissa ilmenee, että laman aikana valmistuneet olivat ennen lamaa ja lamaa jälkeen valmistuneita todennäköisemmin työttöminä uransa myöhemmässä vaiheessa.
- Lisäksi heidän tulotasonsa jäi muita alhaisemmaksi sekä työuran alku- että myöhemmässä vaiheessa.
- Taantumien aikana myös harjoittelupaikat vähenevät, harjoitteluilla on merkitystä valmistumisen jälkeiselle työllistymiselle.

Pitkäaikaisimmat vaikutukset näkyvät eläkeajan toimeentulossa

- Työttömyyden pitkän aikavälin tulovaikutus on sen heijastumat eläkkeen tasoon ja eläkeajan toimeentuloon.
- Työuran aikaisella ja eläkettä edeltävällä työttömyydellä ja työkyvyttömyydellä on yhteys eläkkeen suuruuteen, pienituloisuuteen ja koettuihin toimeentulovaikeuksiin.
- Eläkeajan pienituloisuus periytyy usein eläkettä edeltävältä ajalta.

**Onnistunut eläkepolitiikka alkaa
lapsen oikeuksista ja lasten
hyvinvoinnista!**

Countries should place the well-being of children at the top of their responses to the recession. Not only is this a moral obligation but it is in the self-interest of societies.

Unicef (2014): Children of the Recession. The impact of the economic crisis on child well-being in rich countries.

Kiitos

**susan.kuivalainen(at)etk.fi
@susankuivalaine**

Kolme aiheeseen liittyvä Eläketurvakeskuksen blogia

[Korona ei kohtele lapsia samalla tavalla \(24.3.\)](#)

[Emmehän tällä kertaa uhraa nuoria talouskriisille? \(2.6.2020\)](#)

[Tulevaisuuden eläkepolitiikka alkaa lapsuudesta \(19.11.2020\)](#)

